

М. В. Ващишин, Л. І. Міщенко

Кравченко Уляна

КРАВЧЕНКО Уляна (справж. – Шнайдер Юлія Юліївна; псевд. і крипт.: У. К.; Ю. М. Ш.; Кравч.; Уляна; У. Кр.; Ул. Кр.; Кравченко, У.; Уляна К.; Кравченко, Уляна; Уляна Кр.; Юлія Ш.; Юлія Ш. М.; 18. 04. 1860, м. Миколаїв, нині Львів. обл. – 31. 03. 1947, м. Перемишль, нині Польща) – письменниця. Навч. у Львів. учител. семінарії (1877–81). Учителювала у школах Львівщини, від 1889 – у Василіян. інституті (Львів). Від 1920 мешкала у Перемишлі (Польща). Дебютувала 1881 у львів. ж. «Зоря» оповіданням «Калитка». Друкувалася у часописах «Житє і слово», «Дзвінок», «Літературно-науковий вісник», «Жіноча доля» тощо. Видала зб. поезій «Prima vera» (1885), «На новий шлях» (1891), «Проліски», «В дорогу» (обидві – 1921), «Лебедина пісня» (1924), «В житті є щось» (1929; усі – Львів), «Для неї – все!» (1931), «Шелести нам, барвіночку» (1932; обидві – Коломия) тощо. У поет. творах К. переважають соц. мотиви, нац.-визв. ідеї («Україні», «Молодим», «Гнобителям», «Наш стяг», «Чом ворожнеча в вас», цикл «Думки»), тема розкріпачення жінки – «Вагання», «На світі сонце, воля, радість, рух», «Жінко, невольнице звичаїв темна», «Минув той час, коли тягар життя». К. – майстер інтим. та пейзаж. лірики («Любиш чи не любиш», «Моє кохання», «По ясному небі тихенько пливуть...»), цикл «В Бескидах»). Окремі вірші К. пройняті містич. настроєм. Написала автобіогр. зб. нарисів «Спогади вчительки» (Л., 1887), де розповіла про занепад нар. освіти у Галичині та нелегку долю вчителя; «Замість біографії» (Коломия, 1934), що містить афоризми, лакон. роздуми-нотатки на основі спостережень за природою, міркування про людське життя. Проз. мініатюри насич. глибоким ліризмом, щирою любов'ю до народу, бажанням полегшити тяжку долю людей. Авторка поезій про рев. боротьбу І. Франка (цикл «Титани», «Миронові») та статей про нього, зокрема «Хвала тобі і шана» («Вільна Україна», 1941, 28 травня). Листування з І. Франком 1883–1915 містить

цінний істор.-літ. матеріал. Учасниця жін. емансипац. руху Галичини. У Миколаєві 1969 та м. Бібрка (Перемишл. р-ну Львів. обл.) 1972 відкрито літ.-мемор. музеї К.

Основні твори

Вибрані поезії. К., 1941; Вибране. Л., 1956; Вибрані твори. К., 1958; Тридцять українських поетес. К., 1968; [Вірші] // Антологія укр. поезії. Т. 3. К., 1984.

Рекомендована література

1. Луговий О. Визначне жіноцтво України: Істор. життєписи у 4-х ч. Торонто, 1942;
2. Лукіянович Д. Листи І. Франка до Уляни Кравченко // Іван Франко. Статті і матеріали. Зб. 5. Л., 1956;
3. Каспрук А. Уляна Кравченко // Кравченко У. Вибрані твори. К., 1958;
4. Жук Н. Уляна Кравченко // Література в школі. 1960. № 2;
5. Царик Я., Шалайський В. Талановита вихованка Каменяра // Дзвін. 1990. № 4;
6. Огриза Г. Кравченко Уляна. Пам'яті друга. Вірші в прозі, статті, спогади, листи. Л., 1996.

Бібліографічний опис:

Кравченко Уляна / М. В. Ващишин, Л. І. Міщенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2572>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).